

Programowanie i metody numeryczne

Zadania – seria 6.

Interpolacja.

Interpolacja to metoda generowania nowych punktów danych na podstawie danego skończonego zbioru takich punktów.

Rozważmy skończony, $(n + 1)$ -elementowy zbiór punktów płaszczyzny

$$(x_0, y_0), (x_1, y_1), \dots, (x_n, y_n), \quad \text{gdzie } x_i \neq x_j \text{ dla } i \neq j.$$

Wiemy, że punkty te należą do wykresu pewnej nieznannej funkcji liczbowej f , czyli że $y_k = f(x_k)$ dla $0 \leq k \leq n$. Naszym zadaniem jest znalezienie wartości tej funkcji w „nowym” punkcie $x \neq x_k$ dla $0 \leq k \leq n$. Wykorzystamy w tym celu *funkcję interpolującą* ϕ , która również spełnia $y_k = \phi(x_k)$ dla $0 \leq k \leq n$. Funkcję tę wyznaczymy zakładając jej konkretną postać.

Zadanie 1. linear – Interpolacja liniowa.

Interpolacja liniowa polega na wykorzystaniu wielomianów pierwszego stopnia. W celu znalezienia wartości funkcji interpolującej ϕ w pewnym punkcie x szukamy dwóch węzłów x_i i x_j , $0 \leq i, j \leq n$, które leżą najbliżej punktu x , a następnie konstruujemy wielomian liniowy ϕ spełniający $\phi(x_i) = y_i$ oraz $\phi(x_j) = y_j$ (funkcja interpolująca ϕ nie jest więc *de facto* wielomianem pierwszego stopnia, a złożeniem takich wielomianów na przedziałach wyznaczonych przez węzły interpolacji).

Napisz funkcję

```
double LinearInterpolation(const std::vector<std::pair<double, double>> &p,  
    double x)
```

obliczającą metodą interpolacji liniowej i zwracającą wartość funkcji interpolacyjnej dla argumentu x w oparciu o współrzędne punktów danych zapisane w wektorze p . Węzły interpolacji nie muszą być posortowane (tzn. nie można założyć, że $x_i \leq x_j$ dla $i < j$).

Korzystając z tej funkcji napisz program `linear`, który wczytuje ze standardowego wejścia liczbę rzeczywistą x z przedziału $[0, 2\pi]$ oraz liczbę całkowitą n . Program powinien stworzyć tablicę wartości funkcji sinus w n różnych, równomiernie rozłożonych punktach z przedziału $[0, 2\pi]$, a następnie wypisać na standardowe wyjście przybliżoną wartość funkcji sinus dla argumentu x obliczoną metodą interpolacji liniowej na podstawie tych punktów, dokładną wartość funkcji sinus dla argumentu x oraz moduł różnicy tych wartości.

Zadanie 2. lagrange – Interpolacja wielomianowa.

Interpolacja wielomianowa polega na wybraniu funkcji interpolującej w postaci wielomianu najmniejszego możliwego stopnia, którego wykres „przechodzi” przez wszystkie dane punkty. Mamy $n + 1$ punktów, zatem będzie to wielomian stopnia n . Wielomian taki jest wyznaczony jednoznacznie i może zostać przedstawiony w postaci *wielomianu interpolacyjnego Lagrange’a*

$$w(x) = \sum_{i=0}^n y_i \prod_{j=0 \wedge j \neq i}^n \frac{x - x_j}{x_i - x_j}.$$

Napisz funkcję

```
double LagrangeInterpolation(const std::vector<std::pair<double, double>> &p,  
double x)
```

obliczającą metodą interpolacji wielomianowej i zwracającą wartość funkcji interpolacyjnej dla argumentu x w oparciu o współrzędne punktów danych zapisane w wektorze p . Przyjmij funkcję interpolującą w postaci wielomianu interpolacyjnego Lagrange'a.

Korzystając z tej funkcji napisz program `lagrange`, który wczytuje ze standardowego wejścia liczbę rzeczywistą x z przedziału $[0, 2\pi]$ oraz liczbę całkowitą n . Program powinien stworzyć tablicę wartości funkcji sinus w n różnych, równomiernie rozłożonych punktach z przedziału $[0, 2\pi]$, a następnie wypisać na standardowe wyjście przybliżoną wartość funkcji sinus dla argumentu x obliczoną metodą interpolacji liniowej na podstawie tych punktów, dokładną wartość funkcji sinus dla argumentu x oraz moduł różnicy tych wartości.

Zadanie 3. `neville` – Algorytm Neville'a.

Algorytm Neville'a to zaproponowana przez angielskiego matematyka Erica Harolda Neville'a rekurencyjna metoda wyznaczania wartości wielomianu interpolacyjnego. Jej opis można znaleźć w literaturze.

Napisz funkcję

```
double NevilleInterpolation(const std::vector<std::pair<double, double>> &p,  
double x)
```

obliczającą metodą interpolacji wielomianowej i zwracającą wartość funkcji interpolacyjnej dla argumentu x w oparciu o współrzędne punktów danych zapisane w wektorze p . W celu wyznaczenia wartości wielomianu interpolacyjnego funkcja powinna posłużyć się algorytmem Neville'a.

Korzystając z tej funkcji napisz program `neville`, który wczytuje ze standardowego wejścia liczbę rzeczywistą x z przedziału $[0, 2\pi]$ oraz liczbę całkowitą n . Program powinien stworzyć tablicę wartości funkcji sinus w n różnych, równomiernie rozłożonych punktach z przedziału $[0, 2\pi]$, a następnie wypisać na standardowe wyjście przybliżoną wartość funkcji sinus dla argumentu x obliczoną metodą interpolacji liniowej na podstawie tych punktów, dokładną wartość funkcji sinus dla argumentu x oraz moduł różnicy tych wartości.

Zadanie 4. `coeffs` – Współczynniki wielomianu interpolacyjnego.

Napisz funkcję

```
void NevilleCoeffs(const std::vector<std::pair<double, double>> &p,  
std::vector<double> &c)
```

wyznaczającą w oparciu o współrzędne punktów danych zapisane w wektorze p współczynniki wielomianu interpolacyjnego otrzymanego za pomocą algorytmu Neville'a.

Korzystając z tej funkcji napisz program `coeffs`, który wczytuje ze standardowego wejścia liczbę całkowitą n . Program powinien stworzyć tablicę wartości funkcji sinus w n różnych, równomiernie rozłożonych punktach z przedziału $[0, 2\pi]$, a następnie wypisać na standardowe wyjście wielomian interpolacyjny otrzymany za pomocą algorytmu Neville'a. Wielomian powinien zostać przedstawiony w czytelnej formie.

Opracowanie: Bartłomiej Zglinicki.